

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie N. J. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 5 marca 2026 r.

na skutek

wniosku obrońcy skazanych N. J. i R. A.

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Antoniego Bojańczyka od rozpoznania

wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego

wyznaczonego do rozpoznania sprawy o sygn. akt III KK 557/25,

na podstawie art. 42 § 4 zdanie pierwsze k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k.

w zw. z art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k.

postanowił:

wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Antoniego Bojańczyka od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego wyznaczonego do rozpoznania sprawy o sygn. akt III KK 557/25.

UZASADNIENIE

W dniu 24 lutego 2025 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanych N. J. i R. A. o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Antoniego Bojańczyka od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego Pawła Kołodziejskiego wyznaczonego do rozpoznania sprawy o sygn. akt III KK

557/25. Autor wniosku wniósł o wyłączenie ww. sędziego z uwagi na niespełnianie przez niego wymogu instytucjonalnej bezstronności, prowadzącego w konsekwencji do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., z uwagi na powołanie go na urząd Sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) oraz fakt, iż rozpoznanie wskazanego wniosku o wyłączenie sędziego Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania sprawy przez tego sędziego naruszałoby zakaz *nemo iudex in causa sua*. W uzasadnieniu wniosku wskazano także, że sędzia Antoni Bojańczyk pierwotnie został powołany na stanowisko sędziego w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, a więc organu mającego de facto charakter „sądu specjalnego”, o czym w sposób jednoznaczny wypowiadał się już Europejski Trybunał Praw Człowieka (wyrok z dnia 23 listopada 2023 r. Wałęsa przeciwko Polsce, skarga nr 50849/21).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest zasadny.

Przepis art. 41 k.p.k. ustanawiający instytucję *iudex suspectus* przewiduje możliwość wyłączenia sędziego, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Przywołując choćby stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21, wskazać należy, że wyłączenie sędziego na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. winno nastąpić nie tylko w sytuacji gdy istnieje okoliczność tego rodzaju, iż mogłaby wywołać wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie, ale również wówczas gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszego uchybienia, tj. naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (EKPC) i uznania, że taki skład orzekający nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą. Taka właśnie sytuacja ma miejsce w tej sprawie.

Jest oczywiste, że okoliczności związane z uzyskaniem statusu sędziego Sądu Najwyższego przez A. Bojańczyka w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r. w odniesieniu do sędziów Sądu

Najwyższego skutkują każdorazowo uznaniem Sądu z ich udziałem za nienależycie obsadzony (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Ta okoliczność skutkowałą już wielokrotnym wyłączeniem tego sędziego w postępowaniach prowadzonych przed Sądem Najwyższym (m.in. postanowienia: z dnia 28 maja 2025 r., III KK 436/24; z dnia 20 maja 2025 r., V KK 139/25; z dnia 14 maja 2025 r., I KK 336/24). Nie ma żadnego powodu, aby inaczej postrzegać tę kwestię w niniejszej sprawie.

Ponadto rację ma też autor wniosku co do tego, że rozpoznanie przedmiotowego wniosku przez SSN A. Bojańczyka doprowadziłoby do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*. Przypomnieć należy, że zarówno SSN A. Bojańczyk jak i P. Kołodziejski, którego potrzeba wyłączenia została zasygnalizowana w tej sprawie, zostali powołani do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego przez Prezydenta RP na wniosek KRS, ukształtowanej przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., a więc pozostają w tej samej sytuacji prawno-ustrojowej.

Mając powyższe na uwadze konieczne stało się podjęcie przez Sąd Najwyższy decyzji o wyłączeniu sędziego Antoniego Bojańczyka od rozpoznania wniosku w przedmiocie wyłączenia SSN Pawła Kołodziejskiego.

[J.J.]

[a.ł.]

Jarosław Matras